

Поліна Цимбалюк (м. Вінниця)

в. о. заступника директора з основної діяльності
Вінницької обласної універсальної наукової
бібліотеки імені К.А. Тімяряєва.

ОДЕРЖИМИЙ ТВОРЧІСТЮ

*До 70-річчя від дня народження історика, краєзнавця, архівіста,
журналіста, літератора, педагога, громадського діяча
Сергія Дмитровича Гальчака (09.02.1949)*

Сергій Дмитрович Гальчак – знаний далеко за межами Вінниччини науковець, краєзнавець, журналіст, архівіст, педагог, громадський діяч. Він – доктор історичних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, член-кореспондент Української академії історичних наук, керівник Вінницької філії Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, член Президії Національної спілки краєзнавців України, голова правління Вінницького обласного краєзнавчого осередку, перший заступник голови правління Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України, заступник голови Вінницької обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, член правління Вінницької обласної організації Всеукраїнського товариства «Знання». Особистість неординарна, творчо обдарована, креативна, діяльна, пройнята почуттям відповідальності, патріотизму. Людина світлого розуму та неспокійного серця, осяяна талантом організатора, дослідника, майстра слова, життя якої ґрунтується на палкій любові до рідної землі, вікових традицій нашого народу, усім єством віддана Україні. У колі наукового загалу є найбільш глибоким і послідовним дослідником історії Вінниччини, зокрема періоду Другої світової війни. Його перу належать наукові праці про перебіг кривавих подій нацистської окупації краю, визволення Поділля від гітлерівських загарбників, про подільських остарбайтерів, а також про зародження та розвиток краєзнавства в регіоні, еволюцію його клімату. Він вмів професійно поринути в атмосферу минулих епох, відчуті їхні подих, зрозуміти ідеологічні, моральні цінності того часу.

Народився 9 лютого 1949 року в с. Сосни Літинського району Вінницької області в родині службовців (батько Гальчак Дмитро Іванович, інвалід Другої світової війни, працював продавцем сільського магазину, мати Ганна Василівна – вихователькою у дитячих яслах). Навчався у Сосницькій початковій, Городищенській восьмирічній школах Літинського району, Літинській середній школі № 2. У 1973 р. закінчив факультет журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка, в 1979 – відділення журналістики Вищої партійної школи при ЦК КП України. В 2003 р. у Харківському національному університеті імені Василя Каразіна захистив дисертацію, здобувши науковий ступінь кандидата історичних наук, а в 2012 р. в Інституті історії України НАН України (м. Київ) – докторську дисертацію.

Служив в армії (службу проходив у Північній групі військ у Польщі; майор у відставці), понад двадцять років працював у редакціях районних та обласних газет Вінниччини (завідувачем відділу – у літинській райгазеті «Радянське

життя», обласній молодіжній «Комсомольське плем'я», заступником редактора обласної газети «Земля Подільська», редактором погребіщенської райгазети «Колос», обласної культурно-мистецької газети «Камертон-ікс»), а також певний час на комсомольській та партійній роботі, в апараті секретаріату Вінницької обласної Ради народних депутатів (завідувачем прес-служби, сектору інформації та зв'язків з громадсько-політичними організаціями і об'єднаннями; завідувачем відділу по зв'язках із засобами масової інформації), директором Державного архіву Вінницької області (1996–2009 рр.). За сумісництвом працював асистентом кафедр історії (1996–1997 рр.), українознавства (1997–1998, 2001–2002 рр.) Вінницького національного технічного університету, старшим викладачем кафедри історії слов'янських народів та кафедри журналістики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (з 2004 р.). З 2009 р. доцент кафедри журналістики цього ж вузу, з 2012 р. – її завідувач, з 2014 р. – професор кафедри журналістики, реклами та

зв'язків із громадськістю. Член вчених рад факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки імені Климента Тімірязєва. Підготував трьох кандидатів історичних наук, неодноразово виступав офіційним опонентом під час захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Член редколегій видань «Книга Пам'яті України. Вінницька область», «Книга Скорботи України. Вінницька область», «Переможці: учасники бойових дій Другої світової і Великої Вітчизняної воєн, які померли в повоєнний період або проживають на території Вінницької області», «Національна Книга Пам'яті жертв голодомору 1932–1933 рр. в Україні. Вінницька область», «Вінницький мартиролог. Книга пам'яті жертв політичних репресій на Вінниччині (20 – 50-і рр. ХХ ст.)», «Звід пам'яток історії та культури по Вінницькій області», «Дзвони Чорнобиля. Вінницька область», «Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія», Всеукраїнського наукового журналу «Краєзнавство», Всеукраїнського науково-краєзнавчого збірника «Хмельниччина. Дивокрай», літературно-мистецького журналу «Вінницький край» (2004–2009 рр.), наукових збірників «Журналістика й мистецтво слова», «Філологічні студії», краєзнавчого видання «Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження», збірників доповідей і повідомлень Вінницьких обласних та районних історико-краєзнавчих конференцій, обласної газети «Вінниччина» (27 червня 1992 р. – 28 грудня 1996 р.). Науковий редактор, рецензент низки наукових, науково-краєзнавчих видань.

Делегат III, IV-го, V-го позачергового, VI-го з'їздів Національної спілки краєзнавців України, VIII-го позачергового та XIV з'їзду журналістів України. Учасник та організатор численних міжнародних, всеукраїнських, регіональних наукових та історико-краєзнавчих конференцій.

Досліджує різні аспекти історичного минулого Поділля. Автор більше двохсот наукових праць, у тому числі монографій «Поділля: природа, людина – еволюція, історичний розвиток», «Східні робітники з Поділля у Третньому рейху», «Украинские остарбайтеры Подольского региона», «На узбіччі суспільства: Доля україн-

ських остарбайтерів (Поділля, 1942–2007 рр.)», «Становище цивільних примусових робітників Райху в Україні (1945–2010 рр.): історичні, соціально-побутові, правові аспекти (на матеріалах Волині та Поділля)», «Визволення Вінниччини від нацистських загарбників», «Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: ХІХ – поч. ХХІ ст.», «Поділля в роки Другої світової війни (1939–1945)», колективних монографій «Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ ст.» (У 2-х кн.), «Україна Тараса Шевченка», книг «Ступені мужності», «Земля над Россю», «Герої Поділля», «Поділля в найдавніші часи», «Археологічні культури Поділля», «Білі плями скорботи»: причини голодомору 1932–1933 та голоду 1946–1947 років на Поділлі», «Краєзнавці Вінниччини», «Голкою, ниткою, серцем і душею», «Село Сосни у плині часу: від давнини до початку ХХІ ст.», «Словом і багнетом: журналісти Вінниччини у Другій світовій війні», «Ратна слава Вінниччини: Час. Події. Особистості», «Жіноче обличчя війни: вінничанки на захисті Вітчизни (1941–1945)», «Український Прометей Т. Г. Шевченко і Вінниччина» та ін., упорядник, співупорядник збірників документів і матеріалів «В боях за Вінниччину», «Українське Куликове поле: на берегах Синюхи чи Сниводи? До 650-річчя битви на річці Сині Води», «Жизнь в оккупации. Винницкая область. 1941–1944 гг.», «У лещатах «нового порядку»: населення Вінниччини під нацистським окупаційним режимом», «Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця», художніх книг «Неохайна ручка», «До високих орбіт», «Золота рибка», «В гостях у Пегаса», численних публікацій у періодичній пресі.

Обирався депутатом Погребищенської районної Ради народних депутатів, а також депутатом Вінницької обласної Ради, головою ради редакторів Вінницької області, керівником, членом правління низки громадських організацій.

За вагомий внесок у розвиток краєзнавства, збереження національної історико-культурної спадщини удостоєний високих звань «Заслужений працівник культури України» та «Почесний краєзнавець України», подяки Прем'єр-Міністра України. Лауреат Всеукраїнської премії імені Героя України академіка Петра Тронька, обласної краєзнавчої премії імені Володимира Вовкодава, обласних журналістських премій імені Костянтина Гришина, імені Олександра Гетьмана, «Золоте перо». Нагороджений також Почесним

знаком Національної спілки журналістів України, «Золотою медаллю української журналістики», почесною відзнакою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка «За вагомий внесок у розвиток освіти та науки», медаллю «День працівника освіти» Інституту історичної освіти Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, почесними грамотами Міністерства освіти України, Міністерства культури і мистецтв України, Державного комітету архівів України, Національної академії педагогічних наук України, Вінницької обласної державної адміністрації та обласної Ради, Інституту історії України НАН України, Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, Секретаріату Національної спілки журналістів України, правління Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України, грамотами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та іншими. Лауреат ХІХ-го Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова

єднання» у номінації «Країна. Витоки. Родовід».

Удостоєний також медалі Міжнародної асоціації почесних докторів, почесних професорів та почесних сенаторів, друзів і благодійників з Німеччини, Австрії, Польщі та Швейцарії «Europa virtutibus unita» («Європейська спілка гідності»).

Його ім'я занесено до книги «Почесні імена України – еліта держави» (Том ІV), Дошку пошани Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Указом Президента України від 27 грудня 2018 р. № 439 йому призначено державну стипендію як видатному діячеві інформаційної сфери.

З нагоди 70-річчя від дня народження щиро вітаємо дорогого ювіляра, зичимо міцного здоров'я, родинного затишку, всіяких життєвих газдів, високого трудового навчально-педагогічного ритму і успішної реалізації нових, яскравих творчих проєктів в ім'я розвитку історичної науки, процвітання рідної України.

Книги С. Д. Гальчака

Овеянные славой имена: Герои Советского Союза – уроженцы Винниччины / [Барабан В. М., Воронюк А. Д., Гальчак С. Д., Гненный Н. К. и др.; Редкол.: Буртяк Г. Я. (отв. ред.) и др.; Вступ. ст. А. Нехаевского]. – 2-е изд., перераб. и доп. – Одесса: Маяк, 1989. – 312 с.

В боях за Винниччину / Упоряд. С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1994. – 96 с.

Гальчак С. Д. До високих орбіт: Гумористичні оповідання / С. Д. Гальчак. Мал. Д. Дейнеки. – Вінниця, 1994. – 30 с.: іл.

Гальчак С. Д. Неохайна ручка: Вірші / С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1994. – 32 с.

Гальчак С. Д. Ступені мужності: Розповіді про вінничан – повних кавалерів ордена Слави / С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1995. – 152 с.

Гальчак С. Д. Земля над Россою: Краєзнавчі нариси / С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1995. – 136 с.

Гальчак С. Д. Археологічні культури Поділля / С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1998. – 64 с.

Гальчак С. Д. Пограбування та експлуатація сільського населення Винниччини німецько-фашистськими окупантами в період Великої Вітчизняної війни / С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1998. – 32 с.

Гальчак С. Д. Нацистська агресія проти СРСР в німецькій історіографії / С. Д. Гальчак. – Вінниця, 1998. – 32 с.

Гальчак С. Д. «Білі плями» скорботи: причини голодомору 1932–1933 та голоду 1946–1947 років на Поділлі / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Логос, 1999. – 50 с.

Гальчак С. Д. Поділля в найдавніші часи (геолого-кліматичне минуле) / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Логос, 1999. – 40 с.

Довідник про табори, тюрми та гетто на окупованій території України (1941–1944) / Упоряд. М. Г. Дубик. – Київ, 2000. – 304 с.; Handbuch der Lager, Cefängnisse und Ghettos auf dem besetzten Territorium der Ukraine (1941–1944) / Verf. M. G. DUBYK. – Kyjiw, 2000. – 304 S. [С. Д. Гальчак – автор підрозділів «Табори для цивільного населення, тюрми та гетто. Вінницька область» («Lager für Zivilbevölkerung, Gefängnisse und Ghettos. Gebiet Winnuzja»). – С. 26 – 53; «Табори військовополонених. Вінницька область. (Kriegsgefangenenlager. Gebiet Winnuzja»). – С. 204 – 207].

Гальчак С. Д. «Східні робітники» з Поділля у Третьюму рейху: депортація, нацистська каторга, опір поневолювачам: монографія / С. Д. Гальчак. – Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Віноблдрукарня», 2004. – 344 с.; іл.

Гальчак С. Д. Визволення Винниччини від нацистських загарбників (25 грудня 1943 р. – 25 березня 1944 р.) / С. Д. Гальчак. – Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Віноблдрукарня», 2004. – 200 с.

Гальчак С. Д. Визволення Вінниччини від нацистських загарбників (20 грудня 1943 р. – 28 березня 1944 р.): монографія / 2-е вид.: доповн., переробл. / С. Д. Гальчак. – Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Віноблдрукарня», 2005. – 416 с.

Гальчак С. Д. Краєзнавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Книга-Вега, 2005. – 224 с.

Гальчак С. Д. Краєзнавство Східного Поділля / С. Д. Гальчак. – Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Віноблдрукарня», 2005. – 144 с.

Гальчак С. Д. Поділля: природа, людина – еволюція, історичний розвиток (кліматичний фактор в історичному антропосоціогенезі): монографія / С. Д. Гальчак. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2006. – 386 с.

Гальчак С. Д. На узбіччі суспільства: Доля українських «остарбайтерів» (Поділля, 1942–2007 рр.): монографія / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2009. – 768 с.

Гальчак С. Д. Украинские остарбайтеры Подольского региона (Вторая мировая война, послевоенный период): монография / С. Д. Гальчак. – Винница: Меркьюри-Подолье, 2009. – 544 с.

Гальчак С. Д. Золота рибка: сатира, гумор / С. Д. Гальчак. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2009. – 72 с.

Гальчак С. Д. Визволення Вінниччини від нацистських загарбників (20 грудня 1943 р. – 28 березня 1944 р.): монографія / 3-є вид.: доповн., переробл. / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Консоль, 2010. – 420 с.

Гальчак С. Д. Герої Поділля: Герої Радянського Союзу – уродженці Вінницької, Тернопільської та Хмельницької областей / С. Д. Гальчак. – К.: Видавничий дім «АДЕФ-Україна», 2010. – 232 с.

Гальчак С. Д. Пізнаючи історію малої батьківщини: діяльність краєзнавців Вінниччини у 2005 – на поч. 2010 рр. / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. – 148 с.

Гальчак С. Д. Регіонаознавча інституція Східного Поділля: Вінницька філія Центру дослідження історії Поділля (2006 – поч. 2010 рр.) / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. – 160 с.

Жизнь в оккупации. Винницкая область. 1941 – 1944 гг. / Сост.: В. Ю. Васильев, Р. Ю. Подкур, С. Д. Гальчак, Д. Байрау, А. Вайнер. – М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2010. – 856 с. – (Документы советской истории).

Українське Куликове поле: на берегах Синюхи чи Снівови? До 650-річчя історичної битви на річці Сині Води: 3б. документів, статей, уривків наукових праць / Упоряд. С. Д. Гальчак. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. – 152 с.

Гальчак С. Д. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: ХІХ – поч. ХХІ ст.: монографія / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2011. – 788 с.

Українські примусові робітники нацистської Німеччини: вербування, примусова праця / С. Д. Гальчак, Т. В. Пастушенко, М. І. Шевченко // Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ ст.: Історичні нариси. У 2-х кн. / Ред. кол.: В. А. Смолій (гол.), О. Є. Лисенко (відп. ред.) та ін. – К.: Наукова думка, 2011. – Кн. 2. [Автори другої книги: О. Бровар, О. Буцько, Д. Веденєєв, І. Ветров, Т. Вронська, С. Гальчак та ін.]. – С. 44 – 91.

Пам'ятки історії та культури Вінницької області: словникова частина / Упорядники: Ю. А. Зінко, М. Р. Мудраченчю, А. О. Калінчук, С. Д. Гальчак та ін. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2011. – 400 с.

Гальчак С. Д. Становище цивільних примусових робітників Райху в Україні (1945–2010 рр. історичні, соціально-побутові, правові аспекти (на матеріалах Волині та Поділля): монографія / С. Д. Гальчак. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2012. – 512 с.

Гальчак С. Д. Ступені мужності / 2-е вид., доповн., переробл. / С. Д. Гальчак. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2012. – 224 с.

Гальчак С. Д. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: ХІХ – поч. ХХІ ст.: монографія / С. Д. Гальчак / Вид. 2-е, доп. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2013. – 876 с.

У лещатах «нового порядку»: населення Вінниччини під нацистським окупаційним режимом: Збірник документів і матеріалів / Автори-упорядники: С. Д. Гальчак, В. М. Чехівський. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2013. – 336 с.

Гальчак С. Д. Голкою, ниткою, серцем і душею: пантеон видатних особистостей України Любові Шаламай: Фотоальбом / Упоряд.: С. Гальчак, С. Костюк. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2013. – 32 с.

Гальчак, С. Д. Словом і багнетом: журналісти Вінниччини у Другій світовій війні / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2013. – 100 с.

Гальчак С. Д. Український Прометей Т. Г. Шевченко і Вінниччина / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2013. – 100 с.

Гальчак С. Д. В гостях у Пегаса: Проза. Гумор. Поезія. Сатира / С. Д. Гальчак. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2013. – 120 с.

Гальчак С. Д. Село Сосни у плині часу: від давнини до початку ХХІ ст. / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2014. – 358 с.

Джерела духовності: Науково-краєзнавчі експедиції Національної спілки краєзнавців України 2009–2013 рр. Документи та матеріали / Нац.

спілка краєзнавців України; за заг. ред. О. П. Реєнта; упоряд.: Є. В. Букет, С. Д. Гальчак, В. І. Дмитрук, Р. В. Маньковська. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2014. – 340 с.: 8 с. іл.

Гальчак С. Д. Словом і багнетом: журналісти Вінниччини у Другій світовій війні / 2-е вид., доповнене / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2015. – 100 с.

Гальчак С. Д. Ратна слава Вінниччини: Час. Події. Особистості / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2015. – 608 с.

Гальчак С. Д. Жіноче обличчя війни: вінничанки на захисті Вітчизни (1941–1945) / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2015. – 460 с.

Тарасові шляхи Поділля / Сергій Гальчак // Україна Тараса Шевченка: історико-краєзнавчі нариси / упоряд.: Р. В. Маньківська, В. М. Мельниченко; передм. О. П. Реєнта, Л. М. Новохатька; голова редакційної ради Л. М. Новохатько; гол. редактор О. П. Реєнт; художник-оформлювач О. М. Іванова; Міністерство культури України, Національна спілка краєзнавців України. – Харків: Фоліо, 2015. – С. 82 – 118;

Гальчак С. Д. Словом і багнетом: журналісти Вінниччини у Другій світовій війні / 3-є вид., доповн., переробл. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2016. – 136 с.

Гальчак С. Д. Герої Вінниччини / Сергій Гальчак. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2016. – 340 с.

З любов'ю до малої батьківщини: діяльність Вінницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України (2010–2015 рр.) (Записки з щоденника) / Автор-упорядник С. Д. Гальчак. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2016. – 284 с.; іл. 48 с.

Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця / ред. кол. тому Зводу пам'яток іст. та культ. України у Вінницькій обл.: Ю. А. Зінько (гол. ред.), С. М. Василюк (заст. гол. ред.), К. І. Висоцька [та ін.]; автор. колектив: А. В. Войнаровський, С. Д. Гальчак, С. О. Гусев [та ін.]; упоряд.: Ю. А. Зінько, А. М. Подолинний. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 224 с.; 48 с.: фото. іл.

Гальчак С. Д. Орлята з «Буранового гнізда» (Жартома і всерйоз) / Сергій Гальчак, Василь Паламарчук. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2017. – 108 с.

З любов'ю до малої батьківщини: діяльність Вінницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України (2016–2017 рр.) (Записки з щоденника): Книга 2 / Автор-упорядник С. Д. Гальчак. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2018. – 196 с.; іл. 8 с.

Гальчак С. Д. Поділля в роки Другої світової війни (1939 – 1945): монографія / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2018. – 656 с.

Про С. Д. Гальчака

Буртяк Г. Я. Час практичних дій / Г. Я. Буртяк. – Одеса: Маяк, 1990. [про С. Д. Гальчака – С. 61 – 62].

Лазаренко В. Гальчак Сергій Дмитрович / В. Лазаренко // 3-над Божої ріки: Літературний словник Вінниччини / Упоряд. А. М. Подолинний. – Вінниця, 1998. – С. 57.

Штейнман Б. Чим вимірюється одержимість?: [Нарис про С. Д. Гальчака з нагоди 50-річчя від дня його народження] / Борис Штейнман // ДТП (м. Вінниця). – 1999. – Лютий. – № 2 (323).

Лазаренко В. Гальчак Сергій Дмитрович / В. Лазаренко // 3-над Божої ріки: Літературний бібліографічний словник Вінниччини / Упорядкування і загальна редакція А. М. Подолинного. – Вид. 2-е, переробл., доп. – Вінниця: Континент-ПРИМ, 2001. – С. 61; 62.

Лазаренко В. Гальчак Сергій Дмитрович / В. Лазаренко // Краєзнавці України: сучасні дослідники рідного краю: довідник. – Т. І. / Упорядники: Т. Ф. Григор'єва, Г. А. Вербиленко, Р. В. Маньковська, І. В. Савченко, Л. В. Шевченко. – К.: Рідний край, 2003. – С. 41 – 42.

Савченко С. Оберіг вічності, який необхідно зберегти для нащадків / Сергій Савченко [Тема-

тична сторінка «Ядро інтелігентності»]: [Про історію, роботу та проблеми Державного архіву Вінницької області розповідає його директор Сергій Гальчак] // Подолія. – 2003. – 8 жовтня.

Савченко С. Оберіг вічності / С. Савченко // Ядро інтелігентності. – Вінниця: Подолія, 2004. – С. 84 – 90.

Пастушенко Л. Т. Науковий подвиг Сергія Гальчака / Л. Т. Пастушенко // Подолія. – 2004. – 20 квітня.

Пастушенко Л. Т. Пастушенко Л. Т. Тихий подвиг ентузіастів / Л. Т. Пастушенко // Погляд (м. Вінниця). – 2005. – 24 серпня.

Про автора // Гальчак С. Д. Краєзнавство Східного Поділля. – Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Вінноблдрукарня», 2005. – С. 142 – 143.

Баженов Л. В. Alma mater подільського краєзнавств / Л. В. Баженов. – Кам'янець-Подільський, 2005. – С. 203, 233, 239, 246, 250 – 252, 296, 297, 334, 342, 373, 374.

Гальчак Сергій Дмитрович // Гальчак С. Д. Краєзнавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія. – Вінниця: Книга-Вега, 2005. – С. 43 – 45.

Гальчак Сергій Дмитрович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедич-

ного словника / За редакцією М. М. Романюка. – Львів, 2007. – Вип. 14. – С. 72 – 73.

Винокурова Ф. А. Гальчак Сергій Дмитрович / Ф. А. Винокурова // Українські архівісти (XIX–XX ст.): Біобібліографічний довідник / Держкомархівів України. УНДІАСД; Упоряд.: І. Б. Матяш (кер.), С. Л. Зворський, Л. Ф. Приходько та ін. – К., 2007. – С. 130 – 131.

Гальчак Сергій Дмитрович // Знаменні і пам'ятні дати Вінниччини 2009 року: хронологічний довідник / Вінницька ОУНБ ім. К. Тімірязєва; уклад.: Г. М. Авраменко. – Вінниця, 2008. – С. 20 – 21.

Відомі сучасники: Гальчак Сергій Дмитрович // Моя літинська земля. До 85-річчя утворення Літинського району. 1923 – 2008: Буклет. – Літин, 2008. – С. 6.

Гальчак Сергій Дмитрович // Вінниччина журналістська / Автор-упорядник Володимир Лисенко. – Вінниця: ФОП Горбачук І. П., 2010. – С. 45.

Гальчак Сергій Дмитрович // Гальчак С. Д. Пізнаючи історію малої батьківщини: діяльність краєзнавців Вінниччини у 2005 – на поч. 2010 рр. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. – С. 64–70.

Гальчак Сергій Дмитрович // Гальчак С. Д. Регіонознавча інституція Східного Поділля: Вінницька філія Центру дослідження історії Поділля (2006 – поч. 2010 рр.). – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. – С. 39–46.

Сергій Дмитрович Гальчак // Історичне краєзнавство і проблеми регіональної історії Правобережної України (наукова школа): біобібліографічний покажчик / [уклад.: І. М. Конет, Л. В. Баженов, В. С. Прокопчук, Л. А. Онуфрієва, М. С. Карпович, О. В. Шевчук]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – (Серія: Наукові школи університету; вип. 12). – С. 82–88.

Гальчак Сергій Дмитрович // Гальчак С. Д. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: XIX – поч. XXI ст. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2011. – С. 479 – 483.

Відомі сучасники: Гальчак Сергій Дмитрович // Літинщина сьогодні: Буклет. – Літин, 2011. – С. 6.

Гордійчук Ю. Доктор наук – Сергій Гальчак / Юлія Гордійчук // Літинський вісник. – 2012. – 12 липня.

Видатні земляки // Село на карті України: с. Сосни: Буклет / Укладач Н. Римаренко; відп. за випуск Л. Ішук. – Літин, 2012. – С. 4.

Дорош М. Н., Степанюк В. А. Гальчак Сергій Дмитрович // Микола Дорош, Віра Степанюк. Тобою, краю мій, живу... Хмільниччина: події, особи, час. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2013. – С. 40.

Гальчак Сергій Дмитрович // Гальчак С. Д. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: XIX–

поч. XXI ст.: Монографія / Вид. 2-е, доп. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2013. – С. 507 – 512.

Сергій Дмитрович Гальчак // Знаменні і пам'ятні дати Вінниччини 2014 року: хронол. довід. / уклад.: О. Ю. Антонюк, Г. М. Авраменко; відп. за вип. Н. І. Морозова; Упр. культури і туризму Вінниц. обл. держ. адмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. – Вінниця, 2013. – С. 43 – 44.

Паламарчук В. М. Феномен Сергія Гальчака. До 65-річчя від дня народження / В. М. Паламарчук // Знаменні і пам'ятні дати Вінниччини 2014 року: хронол. довід. / уклад.: О. Ю. Антонюк, Г. М. Авраменко; відп. за вип. Н. І. Морозова; Упр. культури і туризму Вінниц. обл. держ. адмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. – Вінниця, 2013. – С. 55 – 57.

Дмитренко Ж. Дослідження Сергія Гальчака в контексті подільської Шевченкіани / Жанна Дмитренко [Рец. на: Сергій Гальчак. Український Прометей Т. Г. Шевченко і Вінниччина / Сергій Гальчак. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2013. – 100 с.] // Світлиця. Спеціальний випуск 2014 р. / Альманах. – Вінниця: Комунальна організація «Вінницький обласний центр народної творчості», 2014. – С. 41–45.

На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – 204 с.

Реєнт О. У дружбі за наукою / Олександр Реєнт // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 7 – 14.

Баженов Л. Літописець Подільського краю / Лев Баженов // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 15 – 19.

Слободянюк П. Сумлінний хранитель вічності / Петро Слободянюк // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 20–24.

Паламарчук В. Феномен Сергія Гальчака / Василь Паламарчук // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 25–27.

Подолінний А. Сівач літературної ниви / Анатолий Подолінний // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 28 – 29.

Куцевол О. Лицар духовності й доброти / Ольга Куцевол // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 30 – 31.

Мельник М. Гордість Вінниччини / Микола Мельник // На крилах одержимості: До 65-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака, літератора, педагога, громадського діяча / Укладачі В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2014. – С. 32 – 34.

Копилов С. А., Баженов, Л. В., Завальнюк, О. М., Прокопчук, В. С., Філінюк, А. Г. Знання дослідник і популяризатор історії Поділля (доктору історичних наук Сергію Дмитровичу Гальчаку – 65) / С. А. Копилов, Л. В. Баженов, О. М. Завальнюк, О. М. Прокопчук, А. Г. Філінюк // Краєзнавець Хмельниччини: науково-краєзнавчий збірник / [гол. ред. Л. В. Баженов]. – Кам'янець-Подільський національний інверситет імені Івана Огієнка, 2014. – Вип. 6. – С. 147 – 149.

Гальчак Сергій Дмитрович / Роговий О. І. Подільські стежини Тараса Шевченка [У розділі «Відомі дослідники життя і творчості Т. Шевченка йдеться про С. Д. Гальчака як дослідника Шевченкового шляху на Поділлі]. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2014. – С. 148.

Михайлик А. О. Події Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. на Поділлі в працях С. Д. Гальчака / А. О. Михайлик // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Хмельниччина в роки Другої світової війни», присвяченої 70-річчю визволення Хмельницької області від фашистських загарбників / Ред. кол.: Баженов Л. В. (голова), Єсюнін С. М. (співголова, відповід. редактор) та ін. – Хмельницький: ПП Мельник А. А., 2014. – С. 352 – 357.

Михайлик А. О. Події Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. на Поділлі у працях С. Д. Гальчака / Артур Михайлик // Велика Вітчизняна війна: уроки історії: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю визволення України від німецько-фашист-

ських загарбників (м. Хмельницький, 28 жовтня 2014 р.). – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2014. – С. 132–143.

Лисий А. К. Рец. на: Сергій Гальчак. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: ХІХ – поч. ХХІ ст. – Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2013. – 876 с. / А. К. Лисий // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Вип. 22. – Серія: Історія: Збірник наукових статей / За заг. ред. проф. О. А. Мельничука. – Вінниця, 2014. – С. 279 – 280.

Вітковський В. Героям – слава! / Вадим Вітковський // Вінницький край. – 2015. – № 2 (42). – С. 3–4.

Жаровська О. Краєзнавці Тиврівщини (у монографічному дослідженні Сергія Гальчака «Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: ХІХ – поч. ХХІ ст.») / Олена Жаровська // Перша Тиврівська науково-краєзнавча конференція / Матеріали конференції, 11 грудня 2015 р., смт Тиврів Вінницької області / Редколегія: С. Д. Гальчак (голова), Л. В. Баженов (співголова), Ю. А. Зінько (співголова), К. В. Завальнюк (відповід. секретар) та ін. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2015. – С. 238 – 246.

Гандзюк В. Не тільки професія. Це спосіб життя / Віталій Гандзюк [Згадується ім'я С. Д. Гальчака як професора кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, який із своїми колегами-викладачами успішно готує майбутніх фахівців-журналістів] // Журналіст України. – 2015. – № 6 (397).

Мельник Ю. Сергій Гальчак – визначний історик з Поділля / Юлія Мельник // Журналістика й мистецтво слова: збірник наукових статей / Гол. редактор Володимир Каленич, чл. редколегії Сергій Гальчак, Віталій Гандзюк, Максим Карась, Уляна Лешко; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вип. 9. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2017. – С. 139–145.

Гальчак Сергій Дмитрович / Почесні імена України – еліта держави. Том ІV. – К.: ВИДАВНИЦТВО ЛОГОС Україна, 2017. – С. 183.

Стріхар Н. Сергій Гальчак про долю жінок острарбайтерів: історіографія проблеми / Наталія Стріхар // Вісник студентського наукового товариства факультету історії, етнології і права Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. 16. – Вінниця, 2018. – С. 65 – 68.